

Suriye Arap Cumhuriyeti

Enformasyon Bakanlığı

Suriye Arap Cumhuriyeti Enformasyon Bakanlığı makamınıza takdir ve saygılarını takdim ederken; Cumhurbaşkanı Beşşar el-Esad'ın 06 Ocak 2013 tarihinde yaptığı konuşmada ülkedeki krizin çözümü için başlattığı siyasi programın hayata geçirilmesi için hükümetin kararlaştırdığı adım ve mekanizmaları içeren bildirisini ekte sunmaktadır.

Suriye'deki krizin; siyasi yollarla Suriyelilerin komutasında ve vatanlarının geleceğine özen gösteren tüm Suriyelilerin katılım katkılarıyla çözülmesi için öne koyulan Suriyeli girişimi ayrıntılarıyla gözden geçirmeleri amacıyla bu siyasi programı tüm siyasi ve diplomatik çevrelerde ilgilenenlerin yanı sıra, medya, basın ve televizyon kanallarına yaymanızı umut ediyoruz.

Şükran ve takdirlerimizle

Enformasyon Bakanlığı

Krizin Çözümü İçin Hükümetin Siyasi Programı Hayata Geçirme Bildirisi

Suriye Arap Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın Suriye'deki krizin çözümü için siyasi programın hayata geçirilmesinde uygulama adımları ve mekanizmaları belirlemede hükümeti görevlendirmesi üzerine Bakanlar Konseyi 08-09/01/2013 tarihli nitelikli oturumları sonucunda aşağıdaki noktaları ilan ediyor.

- 1) Suriye'deki krizin çözümü için öne sürülen ve ulusal diyalog konferansında kararlaştırılacak ulusal misakın halk tarafından onaylanmasına dek Suriye hükümetinin üstüne düşen görevleri açıklayan siyasi program (bildirinin ekinde sunulmuştur) hükümet tarafından kabul edilmiş ve onaylanmıştır. Ulusal misak; çok partili siyasi sistemin yanı sıra Suriye'nin egemenlik bağımsızlığına ilaveten birliği, toprak ve halk bütünlüğü-selametine ilişkin temel ilkeleri garantileyecektir. Dış müdahalelerin yanı sıra terör ve şiddetin tüm şekillerini reddedecektir.
- 2) Ekte sunulan siyasi programın hayata geçirilmesinde hükümete düşen görevleri uygulamak için başbakanın başkanlığında aşağıdaki bakanlardan oluşan bir çalışma ekibinin teşkil edilmesi:
  - Ekonomi işlerinden sorumlu başbakan yardımcısı,
  - Ulaştırma bakanı,
  - Enformasyon bakanı,
  - Sanayi bakanı,
  - Adalet bakanı,
  - Ulusal uzlaşma işlerinden sorumlu devlet bakanı,
  - Kızılay işlerinden sorumlu devlet bakanı,
  - Halk Meclisi işlerinden sorumlu devlet bakanı.
- 3) Silahlı gruplarla ilişkileri olan bölgesel ve uluslararası devlet ve tarafları silahlı gruplara finans, silahlandırma ve barındırmaya son vermeye çağırmak. Vatanın birliği, egemenliği, bağımsızlığı, toprak ve halk bütünlüğünü korumanın yanında kanların akıtılmasına son vermek ve olaylar nedeniyle asıl ikamet yerlerini terk eden Suriyelilerin geri dönüşlerini kolaylaştırma amacıyla silahlı grupları her türlü şiddete derhal son vermeye davet etmek. Silahlı gruplar ve onları destekleyenlerin şiddete son vermelerinin yanında askeri tedarik eylemlerinin kesilmesi ardından Suriye Arap Cumhuriyeti topraklarının tümünde askeri

operasyonlara derhal son vermek. Bu aşamada ordu ve silahlı kuvvetler; kendini savunmakla birlikte vatandaşları, kamu ve özel mülkleri savunma hakkını saklı tutacaktır.

- 4) Tüm devletleri, örgüt, organizasyon ve heyetleriyle uluslararası toplumu Suriye'deki krizin çözümü için öne koyulan siyasi programı desteklemeye, terörle mücadeleye çalışmaya davet etmek. Aynı zamanda terör gruplarına silah teminin yanı sıra bu grupları maddi, siyasi ve medyatik olarak desteğe son vermek dahil BM misakı ve ilgili kararlarını uygulamaya çağırarak.
- 5) Dışişleri ve Gurbetçiler Bakanlığını bu girişimin açıklanması ve desteklenmesi için bölgesel ve uluslararası temaslarda bulunmakla görevlendirme. Ayrıca özellikle sınırların kontrolü dahil olmak üzere yukarıda söz edilenlerin hayata geçirilmesi mekanizmasına ilişkin görüş alışverişinde bulunmakla teklif etme. Öyle ki girişim; BM misakına ilaveten uluslararası kanunların ilke ve hedefleriyle birlikte 30-06-2012 tarihli Cenevre Deklarasyonuna dayanmaktadır.
- 6) ilgili resmi komiteleri olaylar nedeniyle meydana gelen etkileri ortadan kaldırmak için gerekli acil planların uygulanmasını hızlandıracak yoğun toplantılar düzenlemekle görevlendirme. Bu bağlamda söz konusu komiteleri teröristlerin altyapıyı sabotaj eylemleri sonucunda meydana gelen sorunları ortadan kaldırma, enerji, su ve diğer sektörlerde meydana gelen altyapı şebekelerini onarma, vatandaşların tüketim maddelerini temin etme, bu ürünleri tekelleştirmeyi sınırlandırma ve ekonomik durumları kontrol altına alma çabalarında bulunmakla görevlendirmek. Bunlara ilaveten olaylar nedeniyle zarar görenlerin taleplerini karara bağlama ve tazminat ödemenin yanında olaylar nedeniyle yurtiçine ve yurtdışına göç edenlerin sorunlarını çözme amaçlı oturumlar düzenlemekle görevlendirmek.
- 7) Yardım Yüksek Komisyonunu sivil toplum kurumları ve örgütlerine ilaveten Suriye'nin içinde ve dışında görev yapan ilgili uluslararası örgütlerle işbirliği içinde insani yardımlar takdim etme ve bu yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını kolaylaştırmakla görevlendirme.
- 8) Ulusal Uzlaşma İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanlığını bazı illerde başlatılan ulusalcı girişimleri destekleme ve bu gibi girişimleri diğer illere yaygınlaştırmakla görevlendirme.
- 9) Mahkemeye sevk işlemleri ve olaylarla ilgisi olan davaları karara bağlamakla birlikte suçları tespit edilmeyenlerin serbest bırakılmalarını

hızlandırmanın yanı sıra silahlarını güvenlik kurumlarına teslim edenlerin kanuni durumlarını çözümede Adalet Bakanlığını ilgili kurumlarla koordinasyonda bulunmakla görevlendirme.

- 10) Yurtiçinde ve yurtdışındaki ulusalcı muhalefetin yanı sıra tüm siyasi partiler, liderler ve akımlara ilaveten Suriye toplumunun tüm diğer bileşenlerini resmi ekiplerle birlikte ulusal diyalog konferansını düzenleme hazırlıkları amacıyla açık diyaloglara girmeye çağırma. Öyle ki bu bağlamda yurtdışında bulunanlara her hangi bir sorguya maruz kalmadan Suriye'ye girme, ikamet etme ve istedikleri zaman ayrılmaları için gerekli garanti sağlanmış olacaktır.
- 11) Devletin anayasal ve yargı sistemine ilaveten siyasi ve ekonomik sisteminin parametrelerini belirleyecek ulusal misakın hazırlanmasını hedefleyen ulusal diyalog konferansının gerçekleştirilmesi için gerekli tüm ortamları hazırlamak.
- 12) Düzenlenecek referandum ile halkın ulusal misakı kabul etmesi ardından mevcut hükümetin görevi sona ermiş olacak ve anayasa hükümleri doğrultusunda geniş uygulama inisiyatiflerine sahip genişletilmiş bir hükümet kurulacaktır. Suriye toplumunun tüm bileşenlerinin temsil edileceği bu genişletilmiş hükümet; ulusal diyalog konferansında üstüne anlaşılan noktalar doğrultusunda yeni bir anayasa taslağı hazırlayacak kurucu cemiyet teşkil etmekle görevlendirilecektir. Ardından bu anayasa taslağının kararlaştırılması için halkın oylamasına sunulacaktır. Hükümet ardından konferansta üstüne anlaşılan kanunların yeni anayasa doğrultusunda tamamlanmaları için çalışmalarda bulunacaktır. Hükümet aynı zamanda yeni seçim kanunları doğrultusunda yeni bir parlamento seçimleri düzenleyecek ve yeni parlamentonun seçilmesi ardından yeni bir hükümet kurulacaktır. Daha sonra ulusal uzlaşma konferansı düzenlenecek ve olaylar nedeniyle işlenen suçlara genel af ilan edilecektir. İlan edilecek genel afta sivil haklar sahiplerine korunacaktır.

Tüm bileşenleriyle muazzam Suriye halkının hükümeti bu siyasi programın desteklenmesine çağrı yaparken, vatanın kurtarılması, olanaklarının korunması ve onu hedef alan tehlikelerin uzaklaştırılması amacıyla hayata geçirilmesine ciddi katkıların sağlanmasına davet etmektedir.

Krizin Çözümü İçin Siyasi Program

Suriye Arap Cumhuriyeti tarafından ülkedeki krizin çözümü için öne koyulan siyasi program; devletlerin bağımsızlık ve egemenliklerinin yanında toprak bütünlüğü ve selametinin korunması gereğini belirten, devletlerin içişlerine müdahale edilmemesini öngören uluslararası kanunlarla birlikte BM misakının ilke ve hedeflerine ilaveten, BM'nin ilgili kararlarından hareket etmektedir. Bu program; Suriyeliler arasında Suriye'nin liderliğinde diyalog gereği inancına ek olarak, çok partili siyasi sistem temelinde demokratik Suriye'nin siyasi geleceğini resmetme amacıyla birlikte her türlü şiddetin son bulmasına dayalı güvenli ve istikrarlı bir ortam yaratma hedefi taşımaktadır. Söz konusu siyasi program aşağıdaki şekilde olacaktır:

Bir: Hazırlık Süreci

1. Bölgesel ve uluslararası tüm taraf ve devletler silahlı cemaatlere finans, silah ve barınak desteğine son vermeye bağlı kalacak.
2. Tüm silahlı cemaatler her türlü şiddete derhal son vermeye bağlı kalacak.
3. Ordu ve silahlı kuvvetler kendini, vatandaşları, kamu ve özel mülkleri savunma haricinde tüm askeri operasyonları sonlandırmaya bağlı kalacak.
4. Tarafların şiddete son vermelerinden emin olmakla birlikte sınırların kontrolü için mekanizmalar üretme.
5. İnsani yardımların sahiplerine ulaştırılmasını kolaylaştırmak.
6. Altyapı onarım çalışmalarının başlatılması ve olaylardan zarar görenlere tazminatların ödenmesi.
7. Olaylar nedeniyle göç eden Suriyelilere gerekli garantilerin sunulması ve sınır kapıları aracılığı ile geri dönüşlerini kolaylaştırmak.
8. Suriyeli tüm muhalif güçlere ulusal diyalog konferansına katılmaları amacıyla her hangi bir sorguya maruz kalmaksızın ülkeye girmeleri, ikamet etme ve ülkeden ayrılmaları için gerekli garantiyi sağlamak.
9. Olaylar nedeniyle tutuklananların mahkemeye sevkleri, davaların karara bağlanması, suçları tespit edilmeyenlerin serbest bırakılmaları ve silahlarını ilgili kurumlara teslim edenlere ilişkin kanunu işlemleri çözmeye icraatlarını hızlandırmada Adalet Bakanlığını ilgili kurumlarla koordinasyonda bulunmakla görevlendirmek.

10. Hükümetin tüm ulusalcı muhalefet, partiler ve siyasi güçlerin yanı sıra sosyal, dini ve ekonomik faaliyetler dahil tüm sivil toplum kuruluş ve örgütleriyle kapsamlı ulusal diyalog konferansına hazırlık amaçlı açık diyalog oturumları başlatmak için yoğun temaslarda bulunması.

İki: Geçiş Süreci

Hazırlık sürecinin tamamlanması ardından başlayacak olan bu süreç aşağıdaki noktalardan oluşmaktadır.

1. Hükümet; aşağıdaki noktalara dayalı ulusal bir misakın hazırlanması amacıyla kapsamlı bir ulusal diyalog konferansına çağrı yapacak.
  - A. Suriye'nin egemenliği ve bağımsızlığının yanında toprak ve halk bütünlüğü-selametine bağlı kalma,
  - B. Suriye'nin içişlerine her türlü yabancı müdahaleyi reddetme,
  - C. Her türlü şiddet ve terörü reddetme,
  - D. Çok partili sistem ve kanun üstünlüğü temellerinde demokratik Suriye'nin geleceğini resmetmekle, anayasal ve yargı sistemine ilaveten ekonomik ve politik parametrelerde anlaşma. Devletin sivillğine tutunma, din, ırk ve beşeri tür dikkate alınmaksızın tüm vatandaşlar arasında eşitliğin vurgulanması, düşünce ve ifade özgürlüğüne ilaveten insan haklarına saygı gösterme. Yolsuzlukla mücadele ve idareyi geliştirme. Seçimler, siyasi partiler, yerel idareler ve enformasyon için yeni kanunlar üzerine anlaşma. Konferansta üstüne anlaşılan noktalara bağlı kalma.
2. Kararlanması için konferansta kabul edilecek ulusal misakın halkın oylamasına sunulması,
3. Anayasa hükümleri kapsamında geniş uygulama inisiyatiflerine sahip olmasının yanında Suriye toplumunun tüm bileşenlerini temsil edecek genişletilmiş bir hükümetin teşkil edilmesi. Söz konusu hükümetin; yenilenmiş Suriye'nin anayasal ve yargı sistemine ek olarak siyasi ve ekonomik parametreleri çerçevesinde ulusal diyalog konferansında üstüne anlaşılan noktalar doğrultusunda yeni bir anayasa taslağı hazırlayacak kurucu cemiyeti teşkil etmekle görevlendirilmesi,
4. Kurucu cemiyetin çalışmalarını tamamlaması ardından hazırladığı anayasa taslağının kararlaştırılması için halkın oylamasına sunulması,

5. Anayasanın kararlaştırılması ardından genişletilmiş hükümet; bu yeni anayasaya uygun olarak yayınlanmaları için diyalog konferansında üstüne anlaşılan kanunları üstlenecek,
6. Anayasa hükümlerine dayalı olarak yeni seçim kanunlarına uygun olarak yeni bir parlamento seçimlerinin yapılması.

Üç: Üçüncü Süreç

1. Yeni anayasa doğrultusunda yeni bir hükümetin teşkil edilmesi,
2. Suriyeli vatandaşın ayrıcalığı sayılan ulusal ve ahlaki değerlerden hareketle Suriyeli tüm vatandaşlar arasında yeniden birlik beraberliği sağlama hedefiyle ulusal uzlaşma konferansının düzenlenmesi,
3. Olaylar sırasında işlenen suçlar için genel af ilan etme ve bu olaylar nedeniyle tutuklananların serbest bırakılmaları ve kimsenin kovuşturulmamasıyla birlikte sivil hakların sahipleri için korunması,
4. Altyapıyı onarmakla birlikte yeniden yapılandırma çalışmalarının yanı sıra olaylar nedeniyle zarar gören vatandaşların tazminatlarını ödemeyi hızlandırma ve tamamlama.
